

várták tőle, hogy ő mint zenész, akinek jó füle van, biztosan be tudja a hangok alapján azonosítani, kik voltak ott. Nem tudta, nem is akarta. Négy évet le is ült negyedmagával. Egyszer be akarták vinni neki a hegedűjét, de ő tiltakozott. Azt mondta, ott nem szól a hangszer. Aztán, amikor kijött, a kisebbik fiának átadta a tudását, aki azóta gitárra váltott, és ma kitűnő lagzizenész, de az apa már nemigen veszi kézbe hangszerét. Nekem egyszer megtette.

Ma is van elég muzsikus, ez számomra akkor derült ki, amikor néhány éve egy oroszhegyi fiatal primás meghalt autóbalesetben (aki Pest környékén telepedett le, építési vállalkozó lett, de mindig készült haza). Egy busznyi barát érkezett a temetésre. Hátborzongatóan szép volt a több mint harminc zenész búcsúztatóját hallgatni a pestlőrinci tölgyek alatt.

Lehetne ennek a történetnek a vége szomorú is, ahol nem egy primást temetünk, hanem vele együtt letűnt kultúránkat siratjuk, de nem az. A fiatalok ma Németországba járnak dolgozni, a hagyományos székely falukép rohamosan tűnik el, helyette alpesi típusú házak épülnek, de a gyermekáldás szép, és a fiatal szülők jelentős része büszke székely; szeretné, ha gyermeke tudna székelyföldi táncokat táncolni. A polgármesternek és néhány lelkes szervezőnek köszönhetően Oroszhegyen minden évben van gyermek-néptáncfaló, ahol idén is félezer gyermek roptat Udvarhely környékéről és Magyarországról.

Csender Levente

Mint a tenger hulláma

Gergely András, magyarvistai születésű türei nótafa, Kalotaszegnek tán legismertebb énekese azt mondta: ifjú korában legtöbbször szekéren énekelt, hogy amerre a bihaly elhalad, a leányok, asszonyok a seprést hagyják abba, felhőket nézzék inkább, ne a port. Azt is mondta, a határbeli dalnak, a „mezei nótának törvénye van”. Ott nem lehetett apró nótákat, értéktelent, csácsácsát énekelni, há belé ment vóna a bihaly a sátéba. Ott csak ezeket a megnyitott dallamokat, mert ezeknek vót értelme. Minden hang, mint a tenger hulláma, olyan kellett legyen! Integessen, mint a nyárfa levele, reszkessen, mint Duna hátán a lámpafény, hogy aki messzünnet hallja, azt is emelje fel! Nyíljanak meg az ablakok a jó nótás ember után! Persze nem csak az ablakok nyíltak meg András bá nótáira, a párttitkár is dal után érdeklődött, mikor galléron ragadta. Éppen Horthyt dalolta. Nem mezőn, nem a csodálatos természetben, hanem a gőzmozdony kazánjában. Közömbösen nem is lehetett elmenni mellette, annyi tűz, szenvedély és zenei lelemény volt benne. Mikor azt mondod: „hej”, akkor mondod ki, hogy neked van bánatod is, örömed is. – Így magyarázta – persze azt is bizonyos mértékkel! Lásd magad előtt, akiről énekelsz.

Az én nótáim mellé olyan tüzet gyújtok, hogy a Fiastyúk is megmelegszik nála! Íme néhány szép, tűz mellé való kalotaszegi nóta!

Berecz András

Alvó lovasok (vörösréz, 1940)